

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**تولید، کار و سرمایه
از منظر آموزه‌های دینی**

سید صادق سیدنژاد

سید رضی سیدنژاد

سرشناسه: سیدنژاد، سید صادق، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: تولید، کار و سرمایه از منظر آموزه‌های دینی / نویسندگان: سید صادق سیدنژاد، سید رضی سیدنژاد.
مشخصات نشر: قم: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۲۹۶ ص.
شابک: 978-964-514-246-7
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتاب‌نامه.

موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران ۱۳۱۸ - - - نظریه درباره اقتصاد
موضوع: اسلام و اقتصاد
موضوع: کسب و کار - - جنبه‌های مذهبی - - اسلام
شناسه افزوده: سیدنژاد، سید رضی، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی.
رده بندی کتر: ۱۳۹۱ ۸۶/۲/۲۳۰ BP
رده بندی دیسی: ۲۹۷/۴۸۳۳
شماره کتابشناسی: ۸: ۲۸۲۷۶

تولید، کار و سرمایه از منظر آموزه‌های دینی
کد: ۱۸۳۳

نویسندگان: سید صادق سیدنژاد و سید رضی سیدنژاد
تهیه کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
ویراستار: ابوذر هدایتی
صفحه آرا: سمیه مرادی
طراح جلد: حمید حاجی رضانعلی
نویت چاپ: اول / ۱۳۹۱
شمارگان: ۱۲۰۰
بها: ۷۵۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است
نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
تلفن: ۲۹۱۵۵۱۱ - ۲۹۱۵۵۱۰ سامانه ارتباطات: ۲۹۱۵۵۱۰
تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین
تلفن: ۲۲۰۱۴۷۳۸ - ۲۲۰۰۲۱ نمایر: ۲۲۱۶۴۹۹۷
خراسان: مشهد - خیابان امام خمینی، انتهای باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم
تلفن: ۲۲۱۵۱۰۸ - ۲۲۱۵۱۰۶ نمایر: ۲۲۱۵۱۰۶

www.irc.ir info@irc.ir
شابک: 978-964-514-246-7 ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۴۶-۷

فرست مطالب

۹.....	دییاجه
۱۱.....	مقدمه
۱۱.....	تولید ملی، کار و حمایت از سرمایه ایران
۱۴.....	سنت نام گذاری سال ها
۱۶.....	نام گذاری سال ۱۳۹۱ به نام تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی
۲۳.....	فصل اول: کلیات
۲۴.....	۱. مال و ثروت
۲۶.....	الف) مال و ثروت از دیدگاه اسلام
۲۷.....	یک - مال از آن خداست
۲۸.....	دو - مال امانت در نزد انسان است
۲۸.....	سه - مال وسیله قوام و سامان یابی زندگی مردم
۲۹.....	چهار - نكوهش بهره برداری نادرست از اموال
۳۰.....	پنج - مال وسیله امتحان انسان
۳۲.....	۲. کار
۳۳.....	الف) کار و اهمیت آن در اسلام
۳۳.....	یک - قوانین حاکم بر نظام هستی

۳۵	دو - قوانین شریعت و نظام تشریع
۳۹	سه - کار در سیره عملی اولیای الهی
۴۴	ب) آداب کار
۴۴	یک - اعتدال در کار
۴۵	دو - پرداختن به کارهای مجاز
۴۶	سه - پرداختن حقوق مالی
۴۷	۳. سرمایه
۴۸	الف) تعریف و معنای سرمایه
۴۹	ب) سرمایه از نگاه آموزه‌های دینی
۵۶	۴. تولید
۵۶	الف) اهمیت تولید
۵۷	ب) اسلام و مسئله تولید
۵۸	یک - پای‌بندی به اصول و اهداف کلی نظام اقتصادی
۶۰	دو - سیره ائمه اطهار: در افزایش تولید
۶۱	سه - قوانین و مقررات مربوط به رشد تولید
۶۲	ج) تفاوت نگرش اسلام به تولید در مقایسه با دیگر نظام‌ها
۶۲	یک - تفاوت در هدف تولید
۶۴	دو - تفاوت در اقسام تولیدات
۶۵	سه - تفاوت در نگاه به عوامل تولید
۶۷	فصل دوم: اهداف تولید، کار و سرمایه
۶۸	۱. تأمین نیازهای معیشتی
۶۹	۲. انجام وظایف عبادی
۷۱	۳. تحکیم ارزش‌های معنوی و اخلاقی
۷۳	۴. عدالت اجتماعی
۷۶	عناصر عدالت اقتصادی
۷۶	الف) رفع فقر
۷۸	ب) توازن اقتصادی

۵. استقلال و عدم وابستگی اقتصادی.....	۸۱
۶. خود کفایی و اقتدار اقتصادی.....	۸۴
۷. رفاه عمومی.....	۸۶
۷. حفظ حاکمیت سیاسی اسلام.....	۹۲
۸. توسعه و رشد اقتصاد.....	۹۵
عوامل رشد اقتصادی.....	۹۸
فصل سوم: بسترهای تولید، کار و سرمایه	۱۰۳
۱. کشاورزی.....	۱۰۳
اهمیت کشاورزی در اسلام.....	۱۰۶
کشاورزی شغل انبیا و اولیا.....	۱۱۱
۲. دامداری و دامپروری.....	۱۱۲
اهمیت و جایگاه دامپروری در اسلام.....	۱۱۳
۳. صنعت و فن آوری.....	۱۱۵
صنعت در اسلام.....	۱۱۷
۴. تجارت و بازرگانی.....	۱۲۴
جایگاه تجارت در اسلام.....	۱۲۶
نفی واسطه‌گری‌های غیر ضروری.....	۱۳۷
فصل چهارم: راهکارهای افزایش کار، سرمایه‌گذاری و تولید	۱۴۱
۱. اصلاح برخی برداشت‌های نادرست فکری، فرهنگی و اعتقادی.....	۱۴۲
الف) تبیین مفهوم تقدیر روزی انسان.....	۱۴۴
ب) تبیین مفهوم توکل.....	۱۴۶
ج) تبیین مفهوم زهد و قناعت.....	۱۴۸
۲. ترویج و تبیین دیدگاه اسلام در زمینه فعالیت‌های اقتصادی.....	۱۵۳
الف) کار در اسلام.....	۱۵۴
ب) برادری مؤمنان در اسلام.....	۱۵۷
ج) مواسات در اسلام.....	۱۵۹

- ۱۶۱..... (د) تعاون همگانی در اسلام.
- ۱۶۴..... ۳. توجه به سنت‌های الهی در تدبیر جوامع.
- ۱۶۵..... (الف) پای‌بندی به ایمان و تقوای الهی.
- ۱۶۵..... (ب) استغفار از گناهان.
- ۱۶۶..... (ج) صله رحم.
- ۱۶۷..... (د) پرداخت زکات مال.
- ۱۶۸..... (ه) رعایت عدل و داد.
- ۱۶۹..... ۴. استفاده از تجربیات و دستاوردهای علمی.
- ۱۷۱..... (الف) راهکارهای توسعه کار و تلاش.
- ۱۷۱..... یک - ایجاد و حفظ فرهنگ کار.
- ۱۷۴..... دو - تربیت نیروی کار ماهر.
- ۱۷۶..... سه - ایجاد اشتغال و بهر کار.
- ۱۷۹..... چهار - توجه به حقوق و رفاه نیروی کار.
- ۱۸۲..... (ب) راهکارهای استفاده از سرمایه و افزایش سرمایه‌گذاری.
- ۱۸۳..... یک - انباشت سرمایه.
- ۱۸۵..... دو - امنیت اقتصادی.
- ۱۸۷..... سه - استفاده از سرمایه‌های خارجی.
- ۱۹۴..... چهار - تحمل سختی‌های اقتصادی مقطعی.
- ۱۹۹..... **فصل پنجم: وظایف مردم، دولت و رسانه.**
- ۱۹۹..... ۱. وظایف مردم در فعالیت‌های اقتصادی.
- ۱۹۹..... (الف) جذبیت در کار و شرکت در تولید.
- ۲۰۳..... (ب) نظارت بر کار دولت.
- ۲۰۶..... (ج) پرهیز از رفاه‌زدگی و مصرف بی‌رویه.
- ۲۱۱..... (د) تلاش برای سرمایه‌گذاری.
- ۲۱۴..... (ه) رقابت در جهت ارتقا کیفیت محصولات.
- ۲۱۸..... (و) مصرف کالاهای داخلی.

۲۲۴	۲. وظایف دولت
۲۲۴	الف) مسئولیت دولت اسلامی
۲۲۵	یک - تحقق اهداف اقتصادی اسلام
۲۲۵	دو - زمینه‌سازی برای تحقق عینی مبانی اقتصاد اسلامی
۲۲۶	سه - تحقق نظام اقتصادی اسلام
۲۲۶	ب) جایگاه دولت در اقتصاد
۲۳۰	ج) مسئولیت دولت در قبال کار و سرمایه و تولید
۲۳۱	یک - بسترسازی برای رشد و پیشرفت فعالیت‌های اقتصادی
۲۳۲	اول - ایجاد تحول علمی و فرهنگی
۲۳۲	۱. توسعه آموزش
۲۳۵	۲. ترویج فرهنگ اسلامی
۲۳۸	دوم - ایجاد تقویت عدالت اجتماعی
۲۴۳	سوم - تأمین عدالت اقتصادی
۲۴۷	چهارم - قانون‌گذاری و اجرای قوانین و مقررات
۲۵۳	دو - مشارکت مستقیم دولت در توسعه فعالیت‌های اقتصادی
۲۵۳	اول - تهیه طرح و برنامه اقتصادی
۲۵۷	دوم - ایجاد زمینه اشتغال و مشارکت در تولید و سرمایه‌گذاری
۲۶۵	سوم - حمایت از تلاشگران عرصه‌های اقتصادی
۲۷۲	چهارم - نظارت و کنترل فعالیت‌های اقتصادی
۲۷۸	۳. نقش رسانه ملی در عرصه فعالیت‌های اقتصادی
۲۷۹	الف) رسانه و کار و اشتغال
۲۷۹	یک - تبیین اهمیت کار در اسلام
۲۸۰	دو - تبیین آداب کار و کوشش
۲۸۱	سه - تشریح نتایج کار و کوشش
۲۸۲	چهار - توجه به کارگر و حفظ انگیزه کار
۲۸۴	ب) نقش رسانه ملی در توسعه سرمایه‌گذاری
۲۸۴	یک - تبیین دیدگاه اسلام درباره سرمایه و سرمایه‌گذاری

- دو - تبیین تفاوت‌های اساسی بین دیدگاه اسلام با دیگر نظام‌ها در مورد سرمایه ... ۲۸۵
- سه - تبیین راه‌های جذب سرمایه‌های داخلی و امتیازهای آن ۲۸۶
- چهار - تبیین اهمیت سرمایه‌گذاری‌های بنیادی ۲۸۶
- ج) رسانه ملی و تولید ۲۸۸
- کتاب‌نامه ۲۹۱

www.ketab.ir

وساحه

۴۰۰

مقام معظم رهبری، هر ساله به منظور توجه دادن جامعه به مسائل اساسی، هم‌دل و هم‌فکر کردن مردم مسئولان، تعیین اولویت‌ها و دغدغه‌های نظام اسلامی و وحدت و انسجام بخشیدن به سراسر حرکت مردمی کشور با تعیین شعار سال، جامعه اسلامی ایران را هدایت و راهبری می‌کنند.

به طور طبیعی، اگر بخواهیم تمام جنبه‌ها و ابعاد مرتبط با شعار سال ۹۱ یعنی «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی» را بررسی کنیم، موضوعات و محورهای مختلف و متعددی به دست می‌آید و مسئله تولید، کار و سرمایه از منظرهای مختلف قابل بررسی است. در این میان، بحث درباره مبانی نظری و فکری موضوع از منظر منابع و متون دینی و سیره معصومان (علیهم‌السلام)، راه‌گشایی اساسی جهت ایجاد و درک ماهیت تولید خواهد بود. در یک مطالعه جامعه باید به بایدها و نبایدهای شرعی و بایسته‌های موضوع از منظر آموزه‌های دینی توجه کرد؛ چرا که تحقق اهداف مورد نظر نظام اقتصادی اسلام در سطح جامعه اسلامی، بستر را برای رشد و تعالی معنوی جامعه فراهم می‌کند. به ویژه در دهه‌های اخیر به دلیل ناکارآمدی

نظام‌های غیر دینی، تمایل فراوانی برای به کارگیری مذهب و معنویت در ادبیات علمی و عملی مدیریت در جهان ایجاد شده است که نشان‌دهنده تمایلات معنوی فزاینده در جوامع مختلف است.

در شرایط کنونی و در روند تحقق اهداف بلند نظام جمهوری اسلامی یکی از اموری که می‌تواند در روشنگری، آگاهی‌بخشی و ایجاد انگیزه و امید و نشاط، راه‌گشا باشد، توجه به آموزه‌های دینی است که در اثر حاضر تلاش شده است این مهم محقق گردد.

این مجموعه با تلاش مجدانه آقایان سید صادق سیدنژاد و همکاری آقای سید رضی سیدنژاد به انجام رسیده است که امید است علاقه‌مندان به ویژه برنامه‌سازان رسانه‌ها از آن به درستی بهره گیرند.

و من الله التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما